

משרד החינוך

מנהל פדגוגי

אגף בכיר - שירות פסיכולוגי ייעודי

105

שנת הלימודים

השבוע להלאתם לגלותה גבורתכם 2021

תולי לומד על פרטיות ברשות

שיעור CISORI חיים לתלמידים שונים צרכיהם

הקדמה לצוותי החינוך:

משבר הקורונה אילץ את כולנו להסתגל לשינויים ולג寥ות גמישות במצב חיים שונים. הרשות הפכה למרחב קיום עבורה והמסכים מסיעים לנו לשמר על **רצפים**, והינם חלק בלתי נפרד מניהול קשרים אישיים, משפחתיים, חברתיים, תהליכי הוראה-למידה ועבודה.

לאורך כל התקופה המאtragת אותה אנו חווים, תלמידינו "נעימים" בין החדר המשמי שלהם, חדר הזום, חדר הכיתה בבית הספר וחוזר חלילה. בთור בך, הם מתבקשים לשמר על ריחוק פיסי שלעתים בא לידי ביטוי גם ברחוק חברתי.

במסגרת השבוע הלאומי, המתקיים השנה בסימן "**מתחברים על בטוח**", נעודד את התלמידים לשמר יחסים חברתיים

מייטביים ומשמעותיים גם באמצעות הרשת מרחוק. לצד זאת, ננחה אותם כיצד **להתנהל בראשת אופן מוגן, בטוח, ורגיש כלפי עצם וכלי אחרים**.

لتשומת לב המורה: ניתן להעיר שיעור זה הן פנים אל פנים והן בלמידה מרחוק.

מטרות השיעורים

- התלמידים יכירו את המושג "פרטיות ברשות".
- התלמידים יבינו מדוע חשוב לשמור על פרטיות ברשות.
- התלמידים יזהו מצבים ברשות בהם חשוב לשמור על פרטיות.
- התלמידים יכירו ויישמו את הכלי "**עוזרים! חשבים! מחליטים!**"

הידעתם?

- ישנים ילדים שכבר מגיל 6 משתמשים בטלפון חכם. הגיל הממוצע לקבלת מכשיר זה הוא 10.
- זמן המסך של ילדים בגילים 9-6 עומד על 2.7 שעות ביום בממוצע.
- 71% מהילדים בגילים 9-6 צופים בклиיפים ביוטיוב/סרטים/סדרות; 4% מהם אף גולשים בפייסבוק.
- במסגרת גישה ברשות חברותiot, נוטים ילדים ובני נוער לחשוף מידע אישי רב באופן אשר עלול לחשוף אותם לסכנות ולפגיעה. הסיבות לכך הקשורות לנבזע מחוسر הבנת מדיניות שמיירת הפרטויות באתרים שונים וכן מוקשי לצפות את ההשלכות ארוכות הטווח של מסירת מידע אישי.

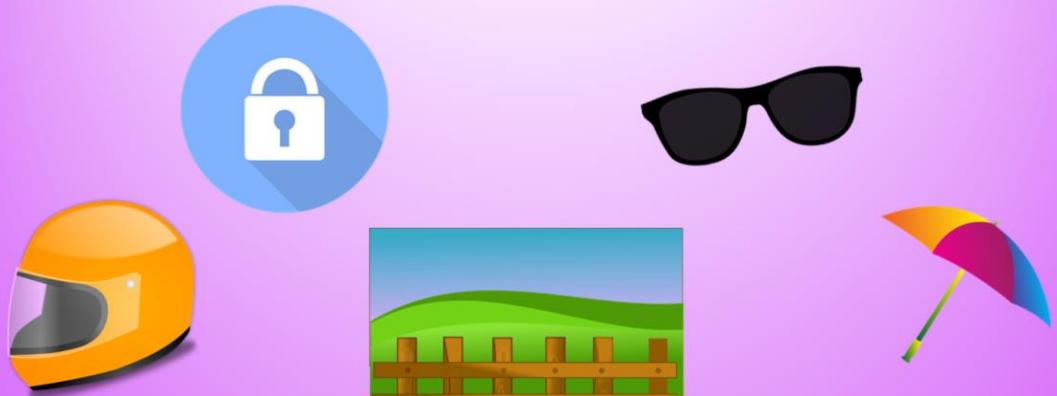
הנתונים לקוחים מתוך:

- "החיצים הדיגיטליים" – דוח האינטרנט של בזק לשנת 2018 + 2019.
- "פרטויות ילדים בעברן האינטרנט מדיניות הסדרה מוצעת", 2019, איגוד האינטרנט הישראלי

https://www.isoc.org.il/wp-content/uploads/2016/11/Childrens_Online_Privacy_Report.pdf

מפגש ראשוני

מה מיוחד ומה משותף?

מה מיוחד ומה משותף? - פתיח מעורר עניין (אפשרות ראשונה):

המורה תציג בפני התלמידים את התמונות השונות ותזמין אותם לחושב **למה משמש כל חפץ ומה משותף לכל התמונות**.

במהלך השיח מומלץ להעלות ביחד עם התלמידים סוגיות **המוגנות/ הבטיחות** (מטריה- מגנה מהגשם, גדר- מגינה מפני כניסה/יציאה של בע"ח או זרים, משקפי שמש- מגנים מהשמש, מנעל- מגן על כניסה של אנשים למקום פרטי, כסדה- מגנה על הראש בעת רכיבה על אופניים).

מה מאחורי התמונות והסיפורים?

מה מאחורי התמונות והסיפורים?

המורה תציג לתלמידים תמונות לצד תיאורי מקרה ותשאל לגבי כל מקרה כיצד לדעתם על הדמות לפועל.

היומן האישי של מעיין

למעיין יש יומן אישי בו היא כותבת על מה שעובר עליה במהלך היום. היא כותבת מה היא חושבת ומה היא מרגישה ואת כל הסודות שלה אלונ גילה שמעיין השeria את היומן האישי שלה מחוץ למגירה.
אלון סקרן, מה כתוב ביומן?

אם אלון יכול לקרוא את היומן?

לאיתי יש גור כלבים חדש

איתוי סיפר לרונן שהמשפחה
שלו אימצה גור כלבים קטן
וחמוד.

רונן רוצה לספר זאת
לإخواتו...

האם רונן יכול לשתף את אחواتו?

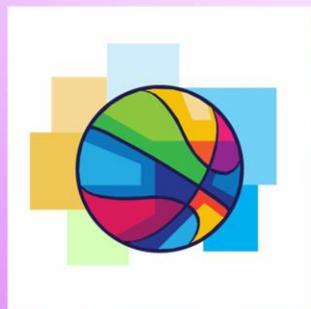
הבניין המשותף שלנו

**קוד הכניסה
למבנה (#3232)
נמצא רק בידי
דיברי הבניין.**

האם אפשר למסור לכל אדם את קוד הכניסה לבניין?

לא שיתפו את יערה בהפסקה

**יערה שיתפה את
המחנכת שבהפסקה לא
שיתפו אותה במשחק.**

האם יערה הייתה צריכה לשתף את המחנכת?

מצלמת המחשב של ינאי

**במחשב של ינאי
המצלמה תמיד פועלת.**

האם כדאי ליאי להשאיר את המצלמה במחשב פועלת כל הזמן?

חובבים יחד

מה כדאי לשתף עם אחרים?

מה כדאי לשמור לעצמנו?

את מי נוח לכם לשתף בדברים אישיים?

שאלות לדיוון:

1. מה כדאי לשתף עם אחרים?
2. מה כדאי לשמור לעצמנו?
3. את מי נוח לכם לשתף בדברים אישיים?

מהי פרטיות?

כולנו וזקוקים לפרטיות,
כלומר לדברים שהיו
רק שלנו, או מקום
שהיה רק שלנו, או
זמן שבו נוכל להיות
לבד רק עם עצמנו.

המילה "פרטיות"
מגיעה מהמילה
"פרטי", שפירושה:
משהו שישין רק לי
או למשפחה שלי ולא
לכולם.

הזכות לפרטיות, היא אחת
מזכויות האדם החשובות.
הזכות לפרטיות היא הזכות
שלנו לקבל מרחב פרטי משלנו
פיזי (מקום) ורחוב פרטי של
מחשבות, של שיחות, של
מכתבים וכדומה.

למורה- המשגה: מהי פרטיות?

* המילה "פרטיות" מגיעה מהמילה "פרטי", שמשמעותה: **משהו שישין רק לי או למשפחה שלי ולא לכלום**. למשל:שמי הפרטי שיר רק לי, המגירה/ התא שלו, מספר תעודה הזהות שלו.

* כולם זקוקים לפרטיות, כלומר לדברים שהיו רק שלנו, או מקום שהיה רק שלנו, או בזמן
שבו נוכל להיות בלבד רק עם עצמנו.

* הזכות לפרטיות, היא אחת מזכויות האדם. הזכות לפרטיות היא הזכות שלנו לקבל מרחב פרטי משלנו. הכוונה היא למרחב פיזי (כגון: הבית שלנו, הגוף שלנו) אך גם למרחב פרטי של מחשבות, של שיחות, של מכתבים וכדומה.
(המידע לקוח מຕוך: "הספרייה הוירטואלית" של מט"ח).

ברשת, כמו בחיים האמיתיים, אנו לעיתים נתקלים במצבים חדשים ולא מוכרים. כדי להימנע במצבים סיכון علينا לעזרו, להשווות את התגובה, להפעיל שיקול דעת ולפנות למבוגר (**עווצרים! חשובים! מחייבים!**).

▪ ממשהו פונה אלינו ברשת, איןנו יכולים להיות בטוחים מי עומד מאחורי המסר, לכן חשוב לשתף ולהתיעץ במקרים אלה עם ההורים.

▪ חשוב לשמור על הפרטיות ברשות - אין לשלוח תמונות ופרטים אישיים ברשות (שם פרטי ושם משפחה, טלפון, כתובת מגורים, מי נמצא בבית ובאיזה שעות, סימאות וחשבונות שלי או של בני משפחתי וכו'). אין לנו דרך לדעת לאן מידע זה יכול להגיע.

▪ כמו שאנו שומרים על הפרטיות שלנו - חשוב לשמור גם על פרטיותם של אחרים.

סיכום שיעור

סיכום השיעור בסבב.

בקשה מכל אחד מהתלמידים לשתף האם נתקל בסיטואציה
בها היה צריך להחליט אם לשთף מידע או לא, לשמר על
 הפרטיות שלו ?

האם ירצה לספר עליה ?

מה למדנו?

כללו זוקקים לפרטיות,
כלומר לדברים שהיו רק
שلونו, או מקום שהיה
רק שלנו, או לנו שבו
ונכל להיות לבד רק עם
עצמנו.

המילה "פרטיות"
מגיעה מהמילה
"פרט", שפירושה:
משהו שישיר רק לי
או למשפחה שלי ולא
לכולם.

סיכום השיעור – המורה תסכם את מה שנלמד בשיעור ותחדד את המושג פרטיות וחסיבות
השמירה עלייה גם ברשת.

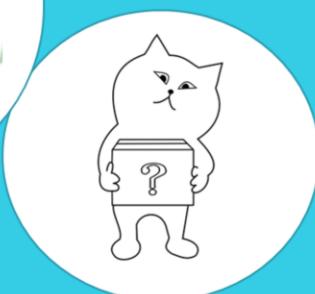
מפגש שני

"תולי לומד לשמר על פרטיות ברשת"

המורה תקראי לתלמיד את סיפורו של תולי: "תולי לומד לשמר על פרטיות ברשת".

הי ילדים,
זכירים אותי? אני תולי החתול
זהה גיא, חבר שלי!
אני גר אצלם בבית
ו אנחנו חברים טובים!

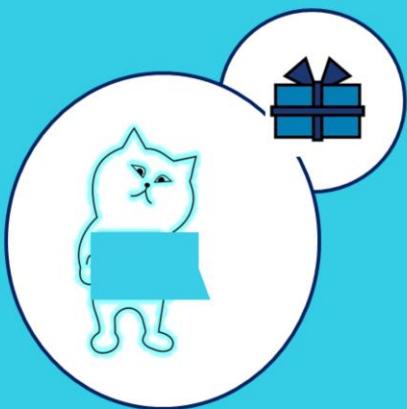

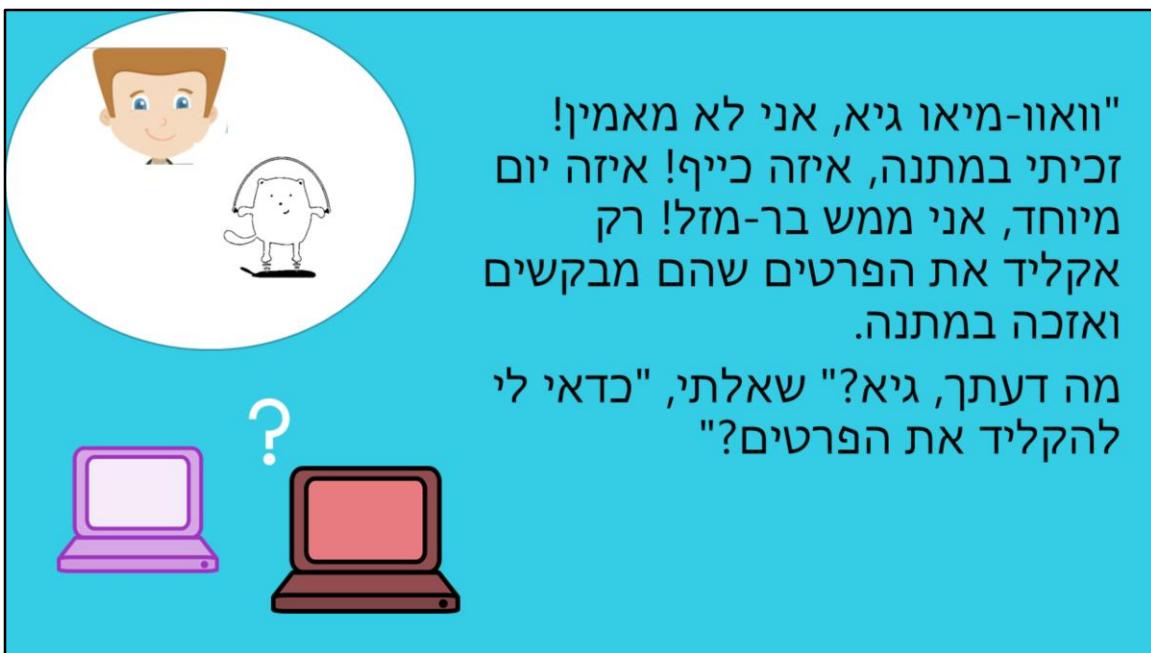
גיא שיחק במחשב בחדר שלו ולפתע הוא קרא לין:
"הי תولي, בוא תראה באיזה משחק 'מגןיב' אני משחקים!
רואה? בכל פעם שאני מתקדם במשחק, אני צובר
נקודות"
הסביר לי גיא.

התקרבתי וצפיתי במשחק של גיא,
המשחק ממש מצא חן בעיני.
גיא הזמין אותו לשחק במשחק!

כששחקתי במשחק קפיצה לפתע
הודעה על המסך:
ברכות, זכית במתנה נחדרת!
כדי שנוכל לשЛОח אליו את המתנה
אני הקלד את שמו ואת מסטר
כרטיס האשראי של אחד ההורים.

"וואו-מייאו גיא, אני לא מאמין!
זכיתי במתנה, איזה כיף! איזה יום
מיוחד, אני ממש בר-מזל! רק
אקליד את הפרטים שהם מבקשים
ואזכה במתנה.
מה דעתך, גיא?" שאלתי, "כדי לי
להקליד את הפרטים?"

"תולי שלי, תעוצר רגע ותחשוב בהגion.
אני לא הייתי מוסר פרטים אישיים" אמר
לי גיא, "ברשות, חשוב מאוד לשמור על
הפרטיות שלנו. אנחנו יודעים מי מקבל
את הפרטים האישיים שלנו ומה יעשה
 איתם".

"אבל אני ממש רוצה את המתרנה."
הסבירתי לגיא בעצב.

"אני יודע שאתה מאוד מפתחה" אמר
גיא, "אבל אתה צריך להפעיל שיקול
דעת.

בכל פעם שמשהו יבקש ממך
להקליד פרטיים אישיים בראשת, זכור
שצריך לנוקוט שלוש פעולות:

עוצרים

עוצרים לפני שימושים פרטיים אישיים ברשת.

חובבים

מפעילים שיקול דעת ומתייעצים עם מבוגרים - הורים, מורים.

מחליטים

רק אחרי שעיצרנו, חשבנו והתייעצנו נחליט אם כדאי לכתוב ברשת את הפרטים האישיים שלנו.

"איך אתה יודע את זה?"
שאלתי את גיא.
"גם לאח שלי קרה מקרה
דונה", הוא ענה לי.
"באמת? שאלתי בסקרנות, מה
קרה לאייל?"

ואז גיא סייפה:

"פעם אחת, כשהגיא שיחק
במשחק רשות במחשב אחד
השחקנים פנה אליו בצלע
ובקש ממנו לכתוב לו איפה
בדיוק הוא גיר, מה מספן
הטלפון שלו ואיפה הוא
לומד.

"אז מה הוא עשה?" שאלתי את גיא.

גיא מיד מחק את ההודעה מאותו אדם
וסיפר להורי שימושו ביקש ממנו פרטים
אישיים.

וכשהורי שאלו אותו – איך ידעת לא
לענות לו? גיא אמר: כי אני אלף
הפרטים ברשות! אני לא מגלת לאף אחד
את הכתובת, הסיסמה או מספר הטלפון
שלי!

"ההורם שלי החמיאו לאילן והזיכרו לנו שתמיד חשוב לפעול לפי
"שלשות הכללים" שסבירתי לך עליהם:

עוזרים!

קודם כל לעזרך - לא לנוהג בפזיות.

חובבים!

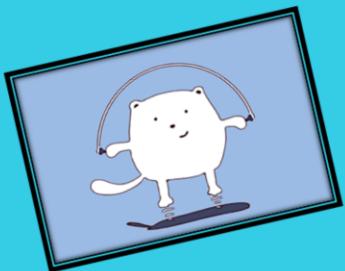
אחר כך לחשב על הדברים "אני לא מכיר אותו, האם כדאי למסור פרטים
לאנשים שאינם מכיר? אתייעץ עם ההורים"

מחליטים!

לאחר שעוזרים וחובבים - מחליטים! "לא אשלח פרטים אישיים, אשמור טוב
טוב על עצמי!"

התנטקתי מיד ממשחק המחשב ואמרתי
לגיא:

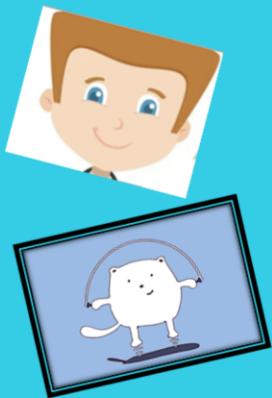
"הבנתי שכשאנו ברשות אי אפשר
לדעת מי נמצא מאחורי המסך. בזכותך
אני יודע שחשיבותו של לא נמסור מידע פרטי
אודות עצמנו כמו: כתובות מגוריים, מספר
טלפון, שם משתמש וסיסמאות".

"נכון" גיא ענה.

"או, נזכרתי שלא החזרתי את הספר האחרון שקרהתי בספרייה. רוצה לבוא איתי תולי?" הוא שאל.

"רגע, אני צריך לעצורי לחשב! להחליט!
נראה לי שההדי בטוח, אנחנו מכירים
לא מאחוריו המסר, אני מכיר אותו ואני
יודע שאתה נחמד, אז אני מחליט שכן"
אמרתי וגייס התגלגל מצחוק ☺.

חושבים יחד...

כיצד הייתם נוהגים
במקוםו?

ממה חשש תולי?

ספרו במיללים שלכם
את הסיפור של תולי.

כיצד תבחרו לפעול
אם תתקלו במקורה
דומה בעתיד?

האם קרה לכם מקרה
דומה לזה של תולי?
כיצד הרגשתם? כיצד
פעלתם?

שאלות לדין ניתני בהמשך לסיפור:

1. ספרו במיללים שלכם את הסיפור של תולי.
2. במהלך הסיפור, תולי קיבל הודעה עם הצעה למתנה
ולנקודות במשחק תמורת מסירת פרטיים אישיים. תولي
רצה מאד לזכות במתנה ולמסור את הפרטים, אבל גם
קצת חשש.

* ממה לדעתכם חשש תולי?

- * כיצד הייתם אתם נוהגים במקומו?
- 3. האם נתקלתם במקרה דומה לשיפור של תוליה? איך הרגשתם?
 - * כיצד פעלתם במקרה?
 - * כיצד תבחרו לפועל אם תתקלו במקרה דומה בעתיד?

סיכום שיעור

המורה תסכם ביחד עם התלמידים
ובעזרה השקופיות הבאות, מה למדו
היום בשיעור?

מה למדנו?

המורה תשוכן ביחד עם התלמידים - מה למדו היום בשיעור:

- בראשת, כמו בחיים האמתיים, אנו לעיתים נתקלים במצבים חדשים ולא מוכרים. כדי להימנע מ מצבים סיכון علينا לעזרו, להשווות את התגובה, להפעיל שיקול דעת ולפנות למבוגר (**עווזרים! חשובים! מחליטים!**).
- כשמיישה פונה אלינו בראשת, אנחנו יכולים להיות בטוחים מי עומד מאחורי המסר, لكن חשוב לשתף ולהתיעץ במקרים אלה עם ההורים.
- חשוב לשומר על הפרטיות בראשת - אין לשולח תמונות ופרטים אישיים בראשת (שם פרטי ושם משפחה, טלפון, כתובות מגוריים, מי נמצא בבית ובאיו שעות, סיסמאות וחשבונות שלו או של בני משפחתי וכו'). אין לנו דרך לדעת לאן מידע זה יכול להגיע.
- כשם שאנחנו שומרים על הפרטיות שלנו - חשוב לשומר גם על פרטיותם של אחרים.

**מפגש שלישי
יישום והתנסות בנלמד בפגשים הקודמים**

מה למדנו? "עוזרים! חשבים! מחליטים!"

עוזרים!

קודם כל לעזרו - לא לנוהג בפזיות.

חשבים!

אחר כך לחשב על הדברים "אני לא מכיר אותו, האם כדאי למסור פרטים לאנשים שאינם מכיר? אתייעץ עם ההורים"

מחליטים!

לאחר שעוזרים וחשבים - מחליטים! "לא אשלח פרטים אישיים, אשמור טוב טוב על עצמי!"

"**עוזרים! חשבים! מחליטים!**" התנסות יישומית לשיעורים שהועברו.
המורה תפתח בחזרה על הנלמד.

**מה עושים?
"עוזרים! חשבים! מחליטים!"**

המורה תבקש מהתלמידים להתבונן בתמונות בשקופיות הבאות ותקרא את סיפוריו המקרה. לאחר מכן, תזמין אותם לחשב באמצעות הכליל "עוזרים! חשבים! מחליטים!" מה כדאי לעשות בכל אחד מהמקרים.

סיפורו של דני

דני בן ה-8, מוריד למחשב החדש שקיבל אפליקציות שהגדירות שלهن בשפה האנגלית בלבד. דני לא יודע לקרוא אנגלית.

לאחר הדיוון עם תלמידי הכיתה חשוב להדגיש לילדים צעירים לא יכולים להגיד לבדם את הפרטיות באפליקציות השונות. הם זקוקים גם לאישור ההורים להורדת האפליקציות וגם לעזרתם של ההורים בהגדירות הפרטיות שמנוגנות עליהם. במקורה הנוכחי, חשוב לילדים יעצרו כבר במחשבה, כשלעצמה הרצון/צורך להוריד אפליקציות, יתיעצו עם ההורים ובהתאם להנחייתם יחליטו מה לעשות.

סיפורם של הילה וsher

הילה וsher אוהבים להצלם.
הם מצלמים תמונות "סלפי"
של עצמם וגם עם חברים.
את התמונות הם שולחים
 לכל תלמידי הклассה.

לאחר הדיוון עם תלמידי הклассה חשוב להציג לילדים צעירים צריכים לקבל אישור של הוריהם ושל הורי חבריהם לפני צילום ושיטות תמונות של עצמם ושל חברים. מקרה הנוכח, חשוב לילדים יעצרו עוד טרם הצילום וייעצו עם הוריהם האם מותר לצלם ולשתף (ואת מי לשיתף?) ויחליטו יחד.

סיפורם של ליהי ודוטן

סיגל ויוני אוחבים לשחק יחד
במשחקי מחשב.
סיגל מגלה ליוני את סיסמתה
האישית למשחקים.
יוני שומר את הסיסמה
האישית שלו לעצמו.

לאחר הדיוון עם תלמידי הcliffe חשוב להציג לתלמידים את חשיבות השמירה על הסיסמה
האישית וכיבוד פרטיותות האخر.
לכן, במקורה הנוכחי, דוטן פועל נכון כשמאר את הסיסמה האישית שלו לעצמו. בכך, הגן על
 הפרטיטים האישיים שלו, חשב ולמרות שליהי גילתה לו את סיסמתה, החליט שהדבר אינו נכון
 עבורי.
חשוב שגם ליהי תנагג כמווהו, תעצור ותפעל שיקול דעת לפני שהיא מחליטה לשתף בפרטיטים
 אישיים.

**הזמן לשתף
אם תרצו לשתף את תולי במקורה עליו שמעתם, או
מקורה שחויתם? מה עשיתם ?**

סיכום שיעור

המורה תסכם בסבב, כל תלמיד
ישתף בדבר אחד שלקח איתו
מהפגשים על פרטיות שעברנו עמו
תולי.

**ותודה שלמדתם עם תולי,
אלוף הפרטיות בראשת!**

